

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

w Społecznym Liceum Ogólnokształcącym im. Polskich Noblistów w Kwidzynie

Wykaz procedur

1. O obowiązujących w szkole procedurach wychowawcy klas informują:

1) uczniów, podczas pierwszych lekcji wychowawczych;

2) rodziców, podczas pierwszego spotkania z rodzicami w każdym roku szkolnym.

2. Powyższe procedury są dostępne w gabinecie Dyrektora Szkoły, w pokoju nauczycielskim szkoły, w gabinecie pedagoga szkolnego, na stronie internetowej szkoły.

3. Każdorazowe wdrożenie procedury wymaga jej udokumentowania przez osoby interweniujące (protokół, dziennik elektroniczny, notatka służbowa).

1. Udzielanie poszkodowanym pierwszej pomocy przedlekarskiej i przedmedycznej

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela osobie poszkodowanej głównie higienistka szkolna.

2. Pod nieobecność higienistki szkolnej pomocy osobie poszkodowanej udziela pracownik szkoły.

3. Pierwsza pomoc przedmedyczna w przypadku osób nie posiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia osoby poszkodowanej w odpowiedniej pozycji, wykonania masażu serca oraz ewentualnie sztucznego oddychania, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.

4. W sytuacji, gdy pomocy przedmedycznej udziela nauczyciel prowadzący w tym samym czasie zajęcia edukacyjne z grupą uczniów, ustala on dla tej grupy opiekuna.

6. O przypadku udzielania pierwszej pomocy należy bezzwłocznie poinformować Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły.

7. Jeżeli osobą poszkodowaną jest uczeń, Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły albo upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.

8. Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia.

2. Postępowanie w sytuacji wypadku na terenie szkoły i poza nim

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:

a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy,

b) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,

c) niezwłocznie powiadamia Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, społecznego inspektora pracy oraz higienistkę szkolną,

2. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali lub innego pracownika szkoły.

3. O każdym wypadku Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) poszkodowanego ucznia.

4. Przy lekkich wypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, wychowawca lub higienistka szkolna powiadamiają rodzica o rodzaju udzielonej pomocy.

6. W każdym innym wypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) wzywa się pogotowie ratunkowe.

7. O każdym wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący, organ nadzorujący oraz prokuraturę.

8. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

10. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin.

11. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

12. Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego. W skład zespołu wchodzi zakładowy społeczny inspektor pracy oraz wychowawca klasy. Przewodniczącym zespołu jest społeczny inspektor pracy. W pracach zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, organu nadzorującego.

3. Postępowanie w sytuacji wystąpienia u ucznia nagłych niepokojących, uciążliwych objawów w zachowaniu nieadekwatnych do sytuacji

1. Nawiązanie kontaktu z uczniem w celu pozyskania informacji o jego samopoczuciu i ewentualnej przyczynie wystąpienia niepokojących objawów. W razie potrzeby próba uciszenia, uspokojenia ucznia i przywołania go do porządku przez nauczyciela.

2. Jeżeli uczeń nie reaguje na upomnienia, zawiadomienie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcę, pedagoga, higienistkę szkolną.

5. Podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi oraz pozostałym dzieciom. Odizolowanie ucznia od rówieśników w taki sposób, aby pozostawał on pod opieką nauczyciela lub innego pracownika szkoły w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.

6. Rozmowa osoby interweniującej z uczniem celem ustalenia przyczyny jego zachowania.

7. Telefoniczny kontakt z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia, poinformowanie ich o zachowaniu dziecka, i w przypadku braku poprawy stanu zdrowia wezwanie pogotowia ratunkowego.

8. W przypadku wezwania pogotowia ratunkowego do szkoły należy dostosować się do zaleceń lekarza (ratownika medycznego), który diagnozował ucznia.

8. Przekazanie ucznia rodzicom (prawnym opiekunom) może nastąpić w przypadku, gdy:

1) nie wzywano pogotowia ratunkowego i brak jest niepokojących objawów zdrowotnych u ucznia;

2) wzywano pogotowie ratunkowe i przybyły lekarz (ratownik medyczny) nie zadecyduje inaczej.

9. W sytuacji podjęcia przez lekarza pogotowia ratunkowego (ratownika medycznego) decyzji o przewiezieniu ucznia do szpitala i nieprzybycia w tym czasie do szkoły jego rodzica (prawnego opiekuna), nauczyciel lub inny pracownik szkoły towarzyszy uczniowi w celu sprawowania nad nim dalszej opieki do momentu przybycia do niego jego rodzica (prawnego opiekuna).

10. Dalsze działania podejmowane przez pracowników szkoły polegają na monitorowaniu sytuacji ucznia oraz byciu w stałym kontakcie osobistym lub/i telefonicznym z rodzicami (opiekunami prawnymi).

4. Postępowanie w przypadku przeżyć traumatycznych

1. W sytuacji, gdy uczeń utracił w wyniku śmierci osobę bliską lub w przypadku innych zdarzeń traumatycznych (m.in. choroba, wypadek, trudna sytuacja losowa), ucznia obejmuje się pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole.

2. W razie zaistnienia potrzeby udzielenia dodatkowej pomocy specjalistycznej, uczniowi lub/i jego rodzicom (prawnym opiekunom) pedagog przekazuje listę instytucji pomocowych.

3. Dalsze działania podejmowane przez pracowników szkoły polegają na monitorowaniu sytuacji ucznia oraz byciu w stałym kontakcie osobistym lub/i telefonicznym z rodzicami (opiekunami prawnymi).

5. Postępowanie w sytuacji pozostawienia ucznia niepełnoletniego bez opieki w kraju przez jego rodziców (prawnych opiekunów) na skutek ich wyjazdu krajowego lub zagranicznego

1. Obowiązkowe przekazanie do Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia opuszczających miejsce zamieszkania informacji o osobie, która będzie sprawować opiekę nad ich dzieckiem – uczniem szkoły.

2. W przypadku dłuższej nieobecności informacja, o której mowa w pkt 1 powinna być przedstawiona w formie pisemnej i mieć charakter decyzji o ustanowieniu opiekuna prawnego, wydanej przez właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka sąd rejonowy, wydział rodzinny i nieletnich.

3. W przypadku krótszych nieobecności rodziców (opiekunów prawnych) dopuszcza się, by ww. informacja była potwierdzona notarialnie.

4. Zobowiązanie wychowawcy klasy otrzymującego informację o nieobecności rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do przekazywania jej Dyrektorowi lub Wicedyrektorowi Szkoły i pedagogowi na bieżąco.

5. W sytuacji, gdy szkoła pozyskuje informację, że uczeń pozostaje przez dłuższy okres czasu bez opieki lub opieka ze strony rodziców (prawnych opiekunów) jest niewystarczająca Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły w porozumieniu z pedagogiem i wychowawcą ucznia powiadamia policję, MOPS oraz kieruje wniosek do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, sądu rejonowego, wydział rodzinny i nieletnich, o podjęcie dla dobra dziecka odpowiednich kroków prawnych.

6. Postępowanie w sytuacji zgłoszenia przez ucznia przemocy domowej

1. W przypadku pozyskania informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie wobec dziecka następuje wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez nauczyciela, który uzyskał informację na ten temat bądź zostało mu to zgłoszone.

2. Wzór formularza „Niebieska Karta – A” jest określony w Załączniku nr 1 do Procedury.

3. Czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica (opiekuna prawnego).

4. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice (opiekunowie prawni), działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności najbliższej mu osoby pełnoletniej.

5. W przypadku, gdy takiej osoby nie ma, funkcję opiekuńczą przejmuje pracownik pedagogiczny szkoły.

6. Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie.

7. Podejmowanie interwencji nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą.

8. Rozmowę z uczniem, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.

9. Rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie która zgłosiła podejrzenie przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.

10. Karty tej nie przekazuje się osobie wobec której istnieją podejrzenia co do stosowania przemocy.

11. Wzór formularza „Niebieska Karta – B” jest określony w Załączniku nr 2 do Procedury.

12. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, o którym mowa w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury.

13. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły.

14. Jeżeli w trakcie działań dokonywanych przez nauczyciela zachodzi podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny jej stosowania, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

15. Wszystkie działania prowadzone w ramach procedury są dokumentowane.

16. Dalsze kroki w ramach procedury podejmowane są przez uprawnione do tego podmioty.

17. W ramach procedury „Niebieskie Karty” pracownicy pedagogiczni szkoły:

1) udziela kompleksowych informacji o:

a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

b) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;

4) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;

5) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

18. Sprawy nieujęte w niniejszej Procedurze regulują akty prawa wyższego rzędu.

7. Postępowanie w sytuacji zachowania agresywnego i przemocowego ucznia

1. Przerwanie przez nauczyciela interweniującego zachowania agresywnego lub przejawów przemocy u ucznia.
2. Odizolowanie agresywnego ucznia od rówieśników, w taki sposób, aby pozostawał on pod opieką nauczyciela lub innego pracownika szkoły w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.
3. Poinformowanie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawców uczniów biorących udział w zdarzeniu i pedagoga szkolnego o zaistniałym fakcie.
4. Przeprowadzenie rozmowy z uczniami – zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia i wyciągnięcie wniosków.
5. Wezwanie do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) uczniów uczestniczących w zdarzeniu.
6. W razie wystąpienia u uczniów uczestniczących w zdarzeniu niepokojących objawów zdrowotnych – wezwanie pogotowia ratunkowego.
7. Dostosowanie się do zaleceń lekarza (ratownika medycznego), który diagnozował ucznia/uczniów.
8. Ustalenie sankcji w stosunku do ucznia/uczniów w oparciu o statut szkoły.
9. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
10. Wskazanie rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia/uczniów adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy w przypadku agresywnych zachowań dzieci i młodzieży.
11. Jeśli uczeń w dalszym ciągu zachowuje się agresywnie w szkole, Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, sądu rejonowego.

8. Postępowanie w sytuacji stosowania cyberprzemocy

1. Ujawnienie przez nauczyciela przypadku cyberprzemocy.
2. Powiadomienie o cyberprzemocy Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawców i pedagoga szkolnego.
3. Ustalenie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposoby rozpowszechniania, ustalenie sprawcy, świadków zdarzenia) i zabezpieczenie z pomocą nauczyciela informatyki dowodów cyberprzemocy.
4. Analiza zdarzenia cyberprzemocy.
5. Ustalenie ofiary cyberprzemocy i poinformowanie jej rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu.
6. Jeśli sprawca jest nieznanymi:
  - 1) przerwanie aktu cyberprzemocy (zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału),
  - 2) powiadomienie policji o cyberprzemocy w celu podjęcia określonych czynności śledczych.

7. Jeśli sprawcą jest uczeń szkoły:

1) przerwanie aktu cyberprzemocy (zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału),

2) poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy cyberprzemocy o zdarzeniu,

3) powiadomienie policji o cyberprzemocy w celu podjęcia określonych czynności śledczych i/lub sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich,

4) Rozmowa z uczniem – sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,

- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,

- omówienie z uczniem skutków jego postępowania i poinformowanie o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane,

- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów,

- określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,

- jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.

- udzielenie sprawcy cyberprzemocy – przy współpracy z jego rodzicami (prawnymi opiekunami) – wsparcia, porady i ewentualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Monitorowanie sytuacji ucznia. Praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii,

- w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skorzystanie z pomocy innego specjalisty.

8. Działania wobec ofiary przemocy:

1) Udzielenie ofierze cyberprzemocy – przy współpracy z jej rodzicami (prawnymi opiekunami) – wsparcia, porady i ewentualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2) Monitorowanie sytuacji ucznia – ofiary cyberprzemocy w celu sprawdzenia, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy

3) Wskazanie rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia, który stał się ofiarą cyberprzemocy, adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy dzieciom i młodzieży w przypadku cyberprzemocy.

9. Postępowanie w sytuacji naruszenia godności osobistej, w tym nietykalności cielesnej nauczyciela lub pracownika szkoły

1. Powiadomienie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcy, pedagoga, rodziców (opiekunów prawnych).
2. Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły zapewnia nauczycielowi bezpieczeństwo, w razie potrzeby pomoc przedlekarską lub/i przedmedyczną, wzywa pogotowie, zawiadamia policję organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
3. Wezwanie przez Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły rodziców (opiekunów prawnych) na rozmowę.
4. Oprócz wszczętych procedur prawnych, zastosowanie konsekwencji wynikających ze szkolnego systemu kar statutowych.
5. Zgodnie z Kodeksem karnym nauczyciel ma prawo zgłosić sprawę do prokuratury.

10. Postępowanie w przypadku kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu karalnego przeciwko mieniu

1. Zgłoszenie pracownikowi szkoły przez poszkodowanego lub innych uczniów kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu przeciwko mieniu.
2. Poinformowanie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcy ucznia poszkodowanego i sprawcy oraz pedagoga szkolnego o zdarzeniu.
3. Przeprowadzenie przez Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły w obecności wychowawcy/wychowawców oraz pedagoga szkolnego rozmowy z uczniami biorącymi udział w zdarzeniu w obecności nauczyciela interweniującego (ofiara, sprawca, świadkowie) w celu ustalenia okoliczności zajścia.
4. Odebranie uczniowi (sprawcy czynu) i zabezpieczenie przez nauczyciela interweniującego posiadanych przedmiotów pochodzących z kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu przeciwko mieniu i przekazanie ich Dyrektorowi lub Wicedyrektorowi Szkoły.
5. Poinformowanie policji przez Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły o zaistnieniu kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu przeciwko mieniu.
6. Zawiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/uczniów o zaistniałej sytuacji.
7. Rozmowa Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia/uczniów.
8. Ustalenie sankcji w stosunku do ucznia sprawcy kradzieży, przywłaszczenia lub innego czynu przeciwko mieniu, w oparciu o Statut Szkoły.
9. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
10. Jeżeli kradzieże, przywłaszczenia lub inne czyny przeciwko mieniu u danego ucznia powtarzają się, to w celu eliminacji jego zachowań niepożądanych ustala się indywidualny system pracy z

uczniem (np. zajęcia z pedagogiem, podpisanie kontraktu przez ucznia, rodziców [prawnych opiekunów], wychowawcy i pedagoga w celu pracy nad zmianą zachowania ucznia, itp.).

11. W sytuacji, gdy Szkoła wyczerpała już wszystkie prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniem, rozmowa z rodzicami lub prawnymi opiekunami, ostrzeżenie ucznia, kontrakt z wychowawcą klasy, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i uczeń nadal dokonuje kradzieży, przywłaszczenia lub innych czynów przeciwko mieniu, Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, sądu rejonowego.

11. Postępowanie w przypadku posiadania przez ucznia na terenie szkoły przedmiotów niedozwolonych, zagrażających zdrowiu i życiu innych osób (np. ostre narzędzia, straszaki broni palnej, kije baseballowe, gaz, petardy, pałki gumowe, kastety)

1. Osoba interweniująca nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu/informuje ucznia, że ma on obowiązek oddać przedmiot do depozytu.

2. Powiadamia Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcę klasy oraz pedagoga szkolnego.

3. Osoba interweniująca deponuje niebezpieczny przedmiot w gabinecie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły.

4. Podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom. Odizolowanie ucznia od rówieśników, w taki sposób, aby pozostawał on pod opieką nauczyciela lub innego pracownika szkoły w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.

5. Wezwanie rodziców (opiekunów prawnych) do szkoły i powiadomienie ich o konsekwencjach czynu.

6. Zawiadomienie policji – dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tej instytucji.

12. Postępowanie w przypadku, gdy istnieje podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu lub narkotyków, lub innych środków psychoaktywnych

1. Nauczyciel interweniujący powiadamia o swoich przypuszczeniach Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły i wychowawcę.

2. Nauczyciel odizolowuje ucznia od rówieśników w taki sposób, aby pozostawał on pod opieką nauczyciela lub innego pracownika szkoły w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.

3. Nauczyciel interweniujący wspólnie z higienistką szkolną udziela pierwszej pomocy przedmedycznej (przedlekarskiej), wzywa pogotowie.

4. Zawiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców lub opiekunów prawnych.

5. Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły zawiadamia Policję.

6. Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły powiadamia właściwy sąd jeżeli incydent się powtarza, a deklarowana współpraca rodziców nie przynosi oczekiwanych rezultatów.

13. Postępowanie w przypadku, gdy istnieje podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń posiadający lub rozprowadzający środki odurzające

1. Odizolowanie ucznia od rówieśników, w taki sposób, aby pozostawał on pod opieką nauczyciela lub innego pracownika Szkoły w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby zobowiązuje ucznia, aby przekazał mu posiadane środki odurzające oraz inne przedmioty budzące podejrzenie, co do ich związku z substancjami odurzającymi, a także okazał zawartość swojego plecaka szkolnego (torby szkolnej, itp.) oraz kieszeni (we własnej odzieży).
3. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzenia (rodzaj, ilość i pochodzenie środków odurzających, udział osób trzecich, sposób pozyskania, pośrednicy, itp.)
4. Zabezpieczenie przez nauczyciela interweniującego środków odurzających oraz ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z substancjami odurzającymi, będących w posiadaniu ucznia.
5. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcę ucznia, pedagoga szkolnego oraz rodziców (opiekunów prawnych) ucznia.
6. Przekazanie Dyrektorowi lub Wicedyrektorowi Szkoły przez nauczyciela interweniującego zabezpieczonego środka odurzającego oraz ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z substancjami odurzającymi.
7. Powiadomienie policji przez Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły.
8. Przekazanie policji przez Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły zabezpieczonych środków odurzających oraz ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z substancjami odurzającymi.
9. Ustalenie okoliczności zdarzenia (m.in. rozmowa ze świadkami zdarzenia) i sankcji w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Szkoły.
10. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
11. Wskazanie rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy w przypadku używania przez dzieci i młodzież środków odurzających.
12. W sytuacji, gdy szkoła wyczerpała już wszystkie prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniem, rozmowa z rodzicami lub prawnymi opiekunami, ostrzeżenie ucznia, kontrakt z wychowawcą klasy, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i uczeń w dalszym ciągu posiada i/lub rozprowadza środki odurzające na terenie szkoły, Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, właściwego sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

14. Postępowanie w przypadku posiadania przez ucznia lub/i spożywania na terenie szkoły lub poza nią wyrobów tytoniowych i e-papierosów

1. Odizolowanie ucznia od rówieśników.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby zobowiązuje ucznia, aby przekazał mu posiadane wyroby tytoniowe lub/i e-papierosy, a także okazał zawartość swojego plecaka szkolnego (torby szkolnej, itp.) oraz kieszeni (we własnej odzieży).
3. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzenia (rodzaj, ilość i pochodzenie wyrobów, udział osób trzecich, sposób pozyskania, pośrednicy, itp.).
4. Zabezpieczenie przez nauczyciela interweniującego wyrobów tytoniowych lub/i e-papierosów, będących w posiadaniu ucznia.
5. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcę ucznia, pedagoga szkolnego oraz rodziców (opiekunów prawnych) ucznia.
6. Przekazanie Dyrektorowi lub Wicedyrektorowi Szkoły przez nauczyciela interweniującego zabezpieczonych wyrobów tytoniowych lub/i e-papierosów.
7. Powiadomienie policji lub Straży Miejskiej przez Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły.
8. Przekazanie policji lub/i Straży Miejskiej przez Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły zabezpieczonych przedmiotów.
9. Ustalenie okoliczności zdarzenia (m.in. rozmowa ze świadkami zdarzenia) i sankcji w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Szkoły.
10. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
11. Wskazanie rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy w przypadku używania przez dzieci i młodzież środków odurzających.
12. W sytuacji, gdy szkoła wyczerpała już wszystkie prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniem, rozmowa z rodzicami lub prawnymi opiekunami, ostrzeżenie ucznia, kontrakt z wychowawcą klasy, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i uczeń w dalszym ciągu pali, posiada lub/i rozprawdza wyroby tytoniowe lub/i e-papierosy na terenie Szkoły lub poza nią, Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, właściwego sądu rejonowego.

15. Postępowanie w przypadku uchylania się przez ucznia od obowiązku nauki (licznych spóźnień, nieobecności, wagarów oraz samowolnego opuszczenia zajęć lekcyjnych)

1. Indywidualne rozmowy wychowawcy z uczniem.
2. Kontakt z rodzicami (prawnymi opiekunami) w celu poinformowania ich o licznych spóźnieniach, nieobecnościach, wagarach, samowolnym opuszczeniu zajęć lekcyjnych przez ucznia oraz w celu

ustalenia formy oraz terminów zgłaszania i usprawiedliwiania nieobecności przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. W przypadku braku usprawiedliwienia nieobecności ucznia przez rodzica (opiekuna prawnego), wychowawca lub nauczyciel uczący odnotowuje nieobecność nieusprawiedliwioną.

3. Po niedotrzymaniu przez rodziców (opiekunów prawnych) wyżej wymienionych ustaleń wychowawca informuje Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, pedagoga oraz nauczycieli uczących o zaistniałych problemach wychowawczych i dotychczasowych działaniach. Kontaktuje się z rodzicami (prawnymi opiekunami) w celu uzgodnienia terminu spotkania w szkole, podczas którego zostanie ustalony sposób postępowania z uczniem.

4. W przypadku problemów w skontaktowaniu się z rodzicami (prawnymi opiekunami) szkoła wysyła do nich zawiadomienie listowne o terminie spotkania w szkole, w formie listu poleconego za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

5. Przekazanie rodzicom (opiekunom prawnym) informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.

6. W przypadku dalszego nierealizowania przez ucznia obowiązku nauki skierowanie sprawy na drogę egzekucji administracyjnej.

7. W sytuacji, gdy szkoła wyczerpała już wszystkie prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy wychowawcze i dyscyplinujące z uczniem, rozmowa z rodzicami lub prawnymi opiekunami, ostrzeżenie ucznia, kontrakt z wychowawcą klasy, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów i uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego, Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

16. Postępowanie w przypadku podejrzenia popełnienia czynu karalnego

a) postępowanie wobec sprawcy

1. Odizolowanie sprawcy od ofiary.

2. Niezwłocznie powiadomienie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcy, pedagoga.

3. Ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków zdarzenia sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły).

4. Powiadomienie rodziców ucznia. Niezwłoczne powiadomienie policji, sądu rodzinnego lub prokuratora.

5. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.

6. Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno-pedagogiczną i monitorowanie jego sytuacji.

b) postępowanie wobec ofiary

1. Odizolowanie ofiary od sprawcy.
2. Udzielenie pierwszej pomocy (pomocy przedmedycznej. przedlekarskiej).
3. Powiadomienie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcy, pedagoga.
4. Wezwanie pogotowia ratunkowego, powiadomienie policji oraz rodziców ucznia.
5. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.
6. Objęcie ofiary pomocą psychologiczno-pedagogiczną i monitorowanie jej sytuacji.

17. Postępowanie w przypadku próby lub/i śmierci samobójczej

a) próba samobójcza dokonana na terenie szkoły lub/i w trakcie zajęć dydaktycznych i o charakterze opiekuńczo-wychowawczym organizowanych przez szkołę

1. Udzielenie uczniowi pierwszej pomocy przedlekarskiej lub przedmedycznej. Odizolowanie go od rówieśników w taki sposób, aby pozostawał on pod opieką nauczyciela lub innego pracownika szkoły w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów. Podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym uczniom.
2. Niezwłoczne poinformowanie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcy klasy i pedagoga szkolnego.
3. Wezwanie pogotowia ratunkowego, zawiadomienie rodziców (opiekunów prawnych) ucznia, policji, prokuratury oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny. Dostosowanie się do zaleceń służb interweniujących.
5. Zebranie informacji na temat przyczyn i okoliczności zdarzenia. Współpraca ze służbami interweniującymi.
7. Monitorowanie sytuacji ucznia oraz zespołu klasowego, objęcie ich pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
8. W razie potrzeby pedagog szkolny przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia/uczniów adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

b) śmierć samobójcza na terenie szkoły lub/i w trakcie zajęć dydaktycznych i o charakterze opiekuńczo-wychowawczym organizowanych przez szkołę

1. Udzielenie uczniowi pierwszej pomocy przedlekarskiej lub przedmedycznej. Odizolowanie go od rówieśników w taki sposób, aby pozostawał on pod opieką nauczyciela lub innego pracownika szkoły w osobnym pomieszczeniu bez obecności innych uczniów. Podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym uczniom.

2. Niezwłoczne poinformowanie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcy klasy i pedagoga szkolnego.

3. Wezwanie pogotowia ratunkowego, zawiadomienie rodziców (opiekunów prawnych) ucznia, policji, prokuratury oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny. Dostosowanie się do zaleceń służb interweniujących.

5. Zebranie informacji na temat przyczyn i okoliczności zdarzenia. Współpraca ze służbami interweniującymi.

7. Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną zespołu klasowego i udzielenie wsparcia rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia, który dokonał samobójstwa.

8. W razie potrzeby pedagog szkolny przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia/uczniów adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

c) próba samobójcza poza terenem szkoły i/lub w trakcie zajęć dydaktycznych i o charakterze opiekuńczo-wychowawczym organizowanych przez szkołę

1. Niezwłoczne poinformowanie o zaistniałym fakcie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcy klasy i pedagoga szkolnego przez pracownika szkoły, który powziął taką informację.

2. Próba skontaktowania się z uczniem i jego rodzicami celem poinformowania ich lub pozyskania informacji o okolicznościach zdarzenia. Podejmowanie działań w kierunku zabezpieczenia ucznia (sprawdzenie stanu zdrowia ucznia przez rodziców (opiekunów prawnych)).

3. Zawiadomienie policji, prokuratury oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

4. Zebranie informacji na temat przyczyn i okoliczności zdarzenia. Współpraca ze służbami interweniującymi.

5. Monitorowanie sytuacji ucznia oraz zespołu klasowego, objęcie ich pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

6. W razie potrzeby pedagog szkolny przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia/uczniów adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

d) śmierć samobójcza poza terenem szkoły i/lub w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych i o charakterze opiekuńczo-wychowawczym

1. Niezwłoczne poinformowanie o zaistniałym fakcie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły, wychowawcy klasy i pedagoga szkolnego przez pracownika szkoły, który powziął taką informację.

2. Skontaktowanie się z rodzicami ucznia celem pozyskania informacji o okolicznościach zdarzenia.

3. Zawiadomienie policji, prokuratury oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny. Dostosowanie się do zaleceń służb interweniujących.

4. Zebranie informacji na temat przyczyn i okoliczności zdarzenia. Współpraca ze służbami interweniującymi.
5. Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną zespołu klasowego i udzielenie wsparcia rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia, który dokonał samobójstwa.
6. W razie potrzeby pedagog szkolny przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia/uczniów adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

18. Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej)

1. Omówienie form postępowania wobec uczniów szkoły z członkami Rady Pedagogicznej w zaistniałej sytuacji.
2. Zapewnienie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremonii pogrzebowej.
3. Monitorowanie sytuacji zespołu klasowego, udzielenie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględniającej elementy odreagowania na godzinach wychowawczych, innych lekcjach. Udzielenie pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego
4. W razie potrzeby pedagog szkolny przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom) uczniów adresy specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

19. Nieuzasadnione przebywanie osoby nieupoważnionej na terenie szkoły

1. Poproszenie osoby przebywającej w sposób nieuzasadniony na terenie szkoły o jej opuszczenie.
2. W przypadku odmowy opuszczenia terenu Szkoły powiadomienie Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły.
3. Przekazanie osobie nieuprawnionej, która znajduje się na terenie szkoły, informacji, że w razie nieopuszczenia go zostanie wezwana policja.
4. Wezwanie, jeśli wcześniejsze próby nie przyniosły skutku.

20. Procedura postępowania w przypadku wtargnięcia napastników do obiektu

1. Próba skontaktowania się z policją.
2. Podjęcie działań mających na celu ochronę uczniów przed atakiem (ukrycie się, przyjęcie bezpiecznej pozycji na podłodze).
3. Uspokojenie uczniów – zapanowanie w miarę możliwości nad własnymi emocjami. Niepodejmowanie działań mogących spowodować eskalację zachowań agresywnych napastników.
4. W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikiem wykonywanie ściśle jego poleceń.

5. W miarę możliwości udzielanie pomocy osobom najbardziej poszkodowanym.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia, niepozwolenie uczniom na wychodzenie z pomieszczenia oraz wyglądanie przez drzwi i okna.
7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywanie poleceń grupy antyterrorystycznej.
8. Współpraca ze służbami interwenującymi.

21. Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

1. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, zgłasza ten fakt Dyrektorowi lub Wicedyrektorowi Szkoły. W przypadku znalezienia podejrzanego przedmiotu o niewiadomym pochodzeniu – zabezpieczenie w miarę możliwości rejonu zagrożenia.
2. Dyrektor lub Wicedyrektor powiadamia odpowiednie służby. Do czasu ich przybycia przeprowadza ewakuację budynku. Nauczyciele, dbając o bezpieczeństwo uczniów, niezwłocznie udają się z nimi do wyjścia i w miejsce wskazane przez Dyrektora lub Wicedyrektora Szkoły.
3. Po przybyciu na miejsce odpowiednich służb przejmują one dalsze kierowanie akcją.
4. Dyrektor lub Wicedyrektor Szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

22. Po wybuchu bomby

1. Ocena sytuacji pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnienie się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Poinformowanie odpowiednich służb.
3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
4. Przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. Po przybyciu na miejsce odpowiednich służb przejmują one dalsze kierowanie akcją.

III. Wykaz załączników

[Załącznik nr 1 – formularz A Niebieskiej Karty](#)

[Załącznik nr 2 – formularz B Niebieskiej Karty](#)